

Week tegen Eenzaamheid

5

Queerness als superkracht

9

Samen tegen Mensenhandel

12

Herfst in de Japanse Tuin

15

Vluchtelingen in Den Haag	6
Den Haag maakt het	7
Week van de Toegankelijkheid	8
Schone energie in een groene stad	10
10 jaar Duurzaam Den Haag	11
Gemeenteraad	14

De Haagse binnenstad verandert de komende jaren in een levendige, groene en verbonden ontmoetingsplek. Dat staat in het Binnenstadsplan 2033.

Toekomst Haagse binnenstad

De Haagse binnenstad verandert de komende jaren in een levendige, groene en verbonden ontmoetingsplek. Een binnenstad waar je niet alleen winkelt, maar ook studeert, recreëert, woont, werkt of onderneemt.

■ ■ Dat staat in het Binnenstadsplan 2033 dat het college van

burgemeester en wethouders heeft aangeboden aan de gemeenteraad. In het binnenstadsplan zijn duidelijke keuzes gemaakt voor de komende tien jaar. Zo wordt het typische Haagse karakter van de binnenstad versterkt. Er komt meer groen en de grachten worden levendiger. Er is ruimte voor innovatie en experimenten met

verblijfsplekken op daken en verschillende functies in één pand. In 2033 staat de voetganger nadrukkelijk centraal in de binnenstad. De looproutes naar en in de binnenstad zijn aantrekkelijker en beter vindbaar. Ook is er meer aandacht voor verduurzaming en maatregelen om hittestress en wateroverlast tegen te gaan.

Bewoners en ondernemers hebben meegedacht over dit plan. Dat heeft geleid tot een gezamenlijke visie voor de toekomst van de binnenstad. De gemeenteraad bespreekt het plan binnenkort.

 Meer informatie?
denhaag.nl/pers

Honden weer welkom op strand

■ Van 1 oktober tot 15 mei zijn honden weer welkom op het strand. Ze mogen overal rondrennen en hoeven niet aan de lijn. U moet wel de hondenpoep opruimen. Neem daarom een schepje of zakje mee. U kunt de hondenpoep weggooiden in een gewone afvalbak. Handhavers controleren of strandbezoekers zich aan de regels houden.

 Meer informatie?
denhaag.nl/honden

Halloweenfeest in de straat? Meld het bij de gemeente

■ ■ Op 31 oktober is het weer Halloween. Een spookachtige tijd waarin steeds meer bewoners en bewonersverenigingen een gezellig feest organiseren voor hun straat of wijk. Organiseert u ook een feest? Houd dan rekening met een aantal belangrijke spelregels.
■ Meld uw feest minimaal vier weken van tevoren aan bij de gemeente. Dat kan gratis via denhaag.nl (pagina 'Evenement melden').
■ Informeer de burens. Bijvoorbeeld

met een brief of een berichtje in de buurtapp, waardoor de brandweer er niet meer door kan.
■ Probeer geluidsoverlast te voorkomen, vooral in de avonden.
■ Zorg dat de straten veilig zijn voor bezoekers, verkeer en hulpdiensten. Houd straten vrij en hang geen versieringen boven de weg.
■ Ruim na afloop het afval op en vergeet de versieringen niet weg te halen.

DenHaag.nl uitgelicht

 Zwemmen in de herfstvakantie?
Kijk voor de openingstijden van de Haagse zwembaden op denhaag.nl/zwemmen.

 Benieuwd naar de onderhandelingen over een nieuwe coalitie?
Kijk op denhaag.nl/actueel.

Zero-emissiezone bestel- en vrachtauto's Hulp voor ondernemers bij overstap naar schoon vervoer

Schoon rijden in het centrum

Van Albert Heijn tot Haagse loodgieter, allemaal krijgen ze ermee te maken. In het centrum van de stad mogen in de toekomst alleen nog schone (emissievrije) bestel- en vrachtwagens rijden. Als eerste geldt dit vanaf 1 januari 2025 voor nieuwe auto's.

Zuivere lucht, minder lawaai en geen CO₂-uitstoot. De bewoners zullen blij zijn met de zero-emissiezone in het centrum. Maar ook ondernemers kunnen voordeel hebben, als ze zich goed voorbereiden. Logistiek makelaar Michel Oldenburg adviseert in opdracht van de gemeente over duurzame mobiliteit. 'Ik kan een gratis scan maken van het wagenpark. Wanneer zijn de auto's aan vervanging toe? Welke elektrische modellen passen bij dit bedrijf? Zijn er voordelige regelingen? Zo krijg je een totaalplaatje. Ook al heb je maar één bestelbus, ik kom graag een keer langs.'

Geen kilometer teveel

Onderhoudsbedrijf Vastgoed Service is al jaren bezig met verduurzaming. 'Wij verzorgen reparaties en onderhoud voor DUWO-studentenhuisvesting in onder meer Den Haag en Delft,' zegt directeur Frans Kern. 'Het gaat om duizenden woningen en kamers. Daar gaat weleens wat kapot. Onze vakmannen rijden nu nog rond met dieselbussen. Dat gaat veranderen. We hebben een plan gemaakt om de CO₂-voetafdruk van het hele bedrijf - kantoor en wagenpark - te verminderen.'

Volgens Michel laat Vastgoed Service zien hoe je verduurzaming van mobiliteit moet aanpakken. 'Ze rijden geen kilometer teveel en hebben een Green

Logistiek makelaar Michel Oldenburg en Peter Pronk en Frans Kern van Vastgoed Service met de elektrische driewieler (Carver Cargo). FRANK JANSEN

Doe de kentekencheck

Den Haag is één van de 28 steden die vanaf 1 januari 2025 een zero emissiezone invoeren voor zakelijke bestel- en vrachtauto's. De zone is het gebied binnen de centrumring en Professor Teldersweg. Voor bestaande voertuigen is er een overgangstermijn die afhankelijk is van het bouwjaar en de uitstoot. Vanaf 1 januari 2030 moeten alle zakelijke voertuigen 'schoon' zijn. Doe de kentekencheck om te weten tot wanneer uw bestel- of vrachtauto nog de zero-emissiezone in mag. En maak een afspraak met de logistiek makelaar.

 Meer informatie?
logistiek070.com

Driving-competitie voor de meest zuinig rijdende vakman. Het is begonnen met de vraag: Kan onze mobiliteit slimmer? Kunnen we tijd en geld besparen? Bijvoorbeeld door routes anders in te delen, door de juiste spullen bij je te hebben, door transporten te bundelen of met bewust rijgedrag. Echt, het kan altijd slimmer. Daar zit de eerste besparing.'

Carver Cargo

Bij het kantoor van Vastgoed Service staat inmiddels een laadpaal. Ook komen er zonnepanelen op het dak. Voor kleine klussen in de binnenstad is een elektrische driewieler aangeschaft, de Carver Cargo. 'E-rijden was voor ons totaal vreemd terrein,' bekent Peter Pronk, hoofd Uitvoering. 'Daar heb je deskundig advies bij nodig. Michel lichtte het wagenpark door en heeft ons bij-

gepraat over de ins-en-outs van elektrische bussen. Alles afwegende bleek de Opel Vivaro Electric het beste te passen bij onze wensen. De eerste zeven bussen arriveren binnenkort in Den Haag.'

De prijs van een e-bus is nu nog hoger dan van een gewone benzine- of dieselbus, daar staat een subsidie van 5.000 euro tegenover. De kosten per kilometer liggen doorgaans lager. 'Wie nu nog kiest voor een nieuwe diesel staat met de rug naar de toekomst,' zegt Frans. 'Je komt er straks de binnensteden niet meer mee in. Maar denk ook aan de klanten en medewerkers. Met duurzaam vervoer laat een bedrijf zien oog te hebben voor het klimaat en de generaties na ons. Als je over een paar jaar nog met een diesel rondrijdt, is dat niet best voor het milieu én voor je imago.'

Contact met de gemeente

E-mail: www.denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: www.denhaag.nl/contact (zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag, facebook.com/gemeenteDH, instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt

Afspraak bij de gemeente

Balies Publiekszaken: Heeft u een nieuw paspoort, ID-kaart of rijbewijs nodig? Of wilt u bijvoorbeeld een geboorte aangeven? Voor dit soort producten en diensten kunt u terecht bij de balies Publiekszaken bij Stadhuis Spui (Spui 70) en Stadskantoor Leyweg (Leyweg 813).

Afspraak maken: De gemeente werkt op afspraak. Zo kan de gemeente tijd voor u reserveren en bent u er zeker van dat u goed en snel geholpen wordt. Maak een afspraak via www.denhaag.nl/afspraak. Lukt het niet om op tijd een afspraak te maken via de website? Dan kunt u bellen naar 14070. Zij bekijken dan of het nodig is de afspraak te vervroegen.

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 25 oktober
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70, Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Corinne Leopold
Met bijdragen van: Merijn van Grieken, Marga van der Burgt, Andrea Rodriguez Frohwein, en Hans Oerlemans
Klachten bezorging: denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, DBV
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl of bel (070) 353 26 30

Pmd-containers van de straat, scheiden plastic voortaan achteraf

Dit najaar verandert de inzameling van plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken (pmd). In de meeste wijken hoeft u pmd dan niet meer apart aan te bieden. In wijken waar pmd aan huis wordt opgehaald verandert er niets.

■ De verandering gaat in stappen. Het begint in september in de stadsdelen Centrum, Segbroek, Scheveningen en Loosduinen. In oktober, november en december volgen Haagse Hout, Escamp, Laak en Leidschenveen - Ypenburg. In december is het inzamelen van pmd in alle stadsdelen veranderd. De gemeente laat via een sticker op de pmd-container weten wanneer de pmd-container niet meer in gebruik is voor pmd.

Wordt in uw wijk pmd niet aan huis opgehaald? Dan mag u plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken voortaan in de vuilniszak bij het restafval doen. De

afvalverwerker haalt de pmd op een later moment uit het restafval. Dit levert meer gerecycled pmd op. U mag het pmd-afval ook in de pmd-container bij een winkelcentrum doen. De pmd-containers in uw wijk worden weggehaald of omgebouwd tot andere containers.

Woont u in een wijk waar pmd aan huis wordt opgehaald? Dan verandert er niets. Dan heeft u een

pmd-container aan huis. Bekijk wanneer afval in uw straat wordt opgehaald in de huisvuilkalender.

Het gescheiden aanbieden van papier/karton, textiel, glas en gft verandert niet. Het is niet mogelijk om deze afvalsoorten achteraf te scheiden.

 Meer informatie?
denhaag.nl/pmd

Messenverbod in de hele stad

Vanaf 18 september 2023 is het in heel Den Haag verboden om gebruiksmessen te dragen op de weg of in publiek toegankelijke gebouwen. Dat heeft de gemeenteraad op 7 september besloten.

■ Gebruiksmessen zijn bijvoorbeeld keukenmessen of hobby-messen. Door het messenverbod kan de politie meer doen tegen het dragen van messen. Het verbod is een van de maatregelen om wapengeweld te verminderen.

Als de politie constateert dat

iemand een mes bij zich draagt zonder duidelijk doel, dan kan zij een boete opleggen. Een volledig ingepakt mes dat niet direct kan worden gebruikt, mag nog wel worden meegenomen. Daarnaast blijft het bijvoorbeeld mogelijk om een mes te gebruiken bij het schillen van een appel op een bankje in het park.

Jongeren

Het verbod is vooral gericht op het terugdringen van toenemend mes-sengeweld onder jongeren. Jongeren dragen steeds vaker keuken- en

andere gebruiksmessen op straat bij zich.

Burgemeester van Zanen wil al lang een landelijk verbod op messen. Daarom heeft hij samen met andere burgemeesters aangedrongen op het wijzigen van de Wet wapens en munitie. Tot die wet is gewijzigd, werkt Den Haag met het lokale messenverbod. Door het messenverbod mag de politie niet extra (preventief) fouilleren.

 Meer informatie?
denhaag.nl/actueel

Plekken voor deeltweewielers

■ De gemeente gaat vanaf 2024 ongeveer 100 buurtmobiliteits-hubs aanleggen. Dit zijn plekken waar deeltweewielers geclusterd kunnen worden geparkeerd. Ze mogen dan niet meer daarbuiten worden achtergelaten. Zo wil de gemeente de parkeeroverlast van deeltweewielers verminderen. De nieuwe hubs komen eerst in het centrum en op Scheveningen.

 Meer informatie?
denhaag.nl/pers

Ecowand stimuleert plantengroei op nieuwe kademuren

Bij stadsnatuur denk je niet snel aan plantjes die groeien bij grachten of op kademuren. Ook deze stadsnatuur willen we behouden en beschermen. Een ecowand moet plantengroei op nieuwe kademuren stimuleren. Zoals bij de Petroleumhaven, waar tussen de basaltkeien zeer zeldzame schubvarens groeien. Lees het hele verhaal op de website hethaagsegroen.nl. MARCUS BOUMA

Ombudsman

Een-tweetje in de bieb

E lke dinsdag houdt de ombudsman spreekuur in de bibliotheek, afwisselend in de filialen Segbroek en Escamp. Steeds meer Hagenaars maken hier gebruik van. Wie een probleem heeft met de gemeente kan zich digitaal aanmelden. Zonder afspraak binnenlopen, mag ook. Dat doet mevrouw S met een vraag over haar AOW.

Na de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 is ze naar Nederland gekomen. Net als ongeveer 30.000 andere ouderen met Surinaamse wortels krijgt mevrouw een korting op de AOW. De jaren in Suriname tellen niet mee (2 procent minder per jaar vanaf haar 18e). Deze mensen hadden indertijd wel de Nederlandse nationaliteit als burgers van het Koninkrijk der Nederlanden. Een belangengroep voert al jaren actie voor herstel van het AOW-gat. Mevrouw heeft in het nieuws gehoord dat het kabinet hen gaat compenseren met een eenmalige uitkering. 'Kom ik daar ook voor in aanmerking?' vraagt zij aan de ombudsman.

De Sociale Verzekeringsbank voert de AOW uit, daar staat de gemeente helemaal buiten. De ombudsman kan mevrouw dan ook niet verder helpen, of misschien toch wel? In de bibliotheek is ook een Informatiepunt Digitale Overheid. Dat is bedoeld voor iedereen die hulp wil bij het digitaal regelen van zaken met de overheid. De ombudsman koppelt mevrouw aan een medewerker van het informatiepunt. Even later zijn ze samen aan het bellen met de Sociale Verzekeringsbank.

Zo werd deze bezoeker van het spreekuur toch snel geholpen, ondanks dat ze zich aan het 'verkeerde' loket meldde. Een mooi resultaat van de samenwerking tussen de ombudsman en de bibliotheek. Gelukkig zijn er nog steeds plekken in de stad waar burgers iemand kunnen spreken voor hulp en advies. Zo heeft de gemeente in zeventien wijkcentra een Servicepunt XL.

 De gemeentelijke ombudsman, mevrouw Stehouwer en de jeugdombudsman, mevrouw Nass behandelen klachten van burgers over de gemeente Den Haag en de Jeugdzorg.
Post: Postbus 16623, 2500 BP, Den Haag
Website: ombudsman.denhaag.nl, jeugdombudsman.denhaag.nl
Spreekuur: dinsdag van 13.00 tot 15.00 uur, afwisselend in bibliotheek Segbroek en Escamp
Telefonisch spreekuur: woensdag 13.00 tot 15.00 uur. Maak vooraf een afspraak via ombudsman@denhaag.nl of via (070) 752 82 00 (werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur).

Haagse steun voor Marokko

■ Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om financiële steun te geven aan de slachtoffers van de aardbeving in Marokko. De gemeente doneert € 1,- per inwoner. In totaal gaat het om € 564.500,-. Wilt u zelf ook geld doneren voor de slachtoffers van de aardbeving in Marokko? Dat kan via het Rode Kruis.

 Meer informatie?
doneer.rodekruis.nl/aardbeving-marokko

Hoe ziet Den Haag eruit in 2050?

■ Op 7 oktober van 12.00 tot 14.00 uur organiseert de gemeente een bijeenkomst in het atrium van het stadhuis over de omgevingsvisie Den Haag 2050. Iedereen is welkom. Denk mee over de toekomst van de stad. Waar bent u trots op? Welke plekken moeten behouden blijven? Waar moet zeker nog wat gebeuren? Kinderen kunnen hun ideale speelplek bouwen.

 Meer informatie?
omgevingsvisie.denhaag.nl

Proef met stuk rookvrij strand

Tijdens het strandseizoen 2024 is als proef een stuk van het sportstrand in Scheveningen aangewezen als rookvrij strand. Strandbezoekers worden gevraagd hier niet te roken. Ter voorbereiding is dit stuk strand al van 18 september tot en met 31 oktober aangewezen als rookvrij.

■ Het stuk rookvrije strand is een proef van de gemeente in samenwerking met TrashUre Hunt. Peuken (waaronder sigarettenfilters) vervuilen de grond en de zee, want in sigarettenfilters zitten plastic en giftige stoffen. Het stuk rookvrij strand is een van de vijftig acties uit het 'Aanvalsplan Afval'.

Het stuk rookvrije strand ligt tussen surfshop en -school Hart Beach en strandtent Fonk in. Daar komen veel sporters en gezinnen met kinderen. De gemeente verwacht daarom dat deze proef

interessant zal zijn voor hen. Het stuk heeft de grootte van ongeveer 1 hectare (twee voetbalvelden).

Op 15 september is het stuk strand door vrijwilligers afvalvrij gemaakt. Zo beginnen we met een 'schone lei', want in een vieze

Peuken vervuilen de grond en de zee met plastic en giftige stoffen

omgeving laten mensen eerder afval achter dan in een schone omgeving. Uit onderzoek is gebleken dat een schone plek langer schoon blijft.

Om samen dit stuk rookvrij strand uit te proberen organiseert

TrashUre Hunt tot en met 28 oktober elke zaterdag een opruimactie. Daarbij wordt bijgehouden hoeveel peuken er worden gevonden. Inwoners en bezoekers kunnen in een enquête hun mening geven over het stuk rookvrij strand. Op deze manier krijgt de gemeente een goed beeld of er interesse is voor een rookvrij strand, hoe schoon het blijft en of het verbetert.

De gemeente maakt zich, samen met TrashUre Hunt al jaren hard tegen sigaretten op het strand. Helaas werkten speciale beachcleaners niet om peuken uit het zand te vissen. Dit is een van de redenen om te starten met deze proef.

 Meer informatie?
schoondoenwegewoon.nl

Op 15 september is het stuk strand door vrijwilligers afvalvrij gemaakt.

HUGO DE WOLF

Nationale Wecycleweek

■ Van 9 tot en met 15 oktober is de Nationale Wecycleweek. Heeft u apparaten of lampen thuis die u niet meer gebruikt? Geef ze een tweede leven of lever ze in bij een afvalbrengstation voor recycling. Bij inlevering van minimaal drie afgedankte spaarlampen ontvangt u een gratis Wecycle puzzel (op=op). Op watismijnapparaatwaard.nl staan tips voor een tweede leven.

 Meer informatie?
denhaag.nl/afval

Groot tuinafval gratis opgehaald

In het najaar gaan veel mensen in hun tuin aan de slag. Heeft u groot tuinafval zoals takken en struiken? Van 9 oktober tot en met 17 november haalt de gemeente het gratis op tijdens de takkenroute. Maak een afspraak via denhaag.nl/afval of via 14070. Op de website staat hoe u het afval moet aanbieden. Van tuinafval wordt onder andere compost gemaakt. HUGO DE WOLF

Den Haag heeft nu zestien wijkbibliotheken verspreid over de stad.

Bibliotheek krijgt 1,3 miljoen van Rijk

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in totaal 1,32 miljoen euro toegekend aan Den Haag voor het versterken van de bibliotheek in de stad. Met dit geld kunnen nieuwe vestigingen in Benoordenhout en Mariahoeve bekostigd worden. Ook kunnen de vestiging in Laakkwartier en de Centrale Bibliotheek aan het Spui iedere week langer open.

■ Het geld is afkomstig van een regeling waarmee gemeenten een tegemoetkoming kunnen krijgen in de kosten die zij maken voor de oprichting van nieuwe bibliotheekvestigingen en voor het verbeteren van bestaande bibliotheken. De gemeente Den Haag heeft al haar aanvragen ook toegekend ge-

kregen. In totaal was er 19 miljoen euro beschikbaar voor de aanvragen in 2023.

Benoordenhout

In mei werd al bekendgemaakt dat er een nieuwe, tijdelijke bibliotheek in Benoordenhout komt in het souterrain van het Rotondegebouw van de ANWB. Naar verwachting gaat de vestiging voor het einde van 2023 open. Bibliotheek Den Haag heeft nu zestien wijkbibliotheken, verspreid over de stad. Dit zijn gratis toegankelijke en laagdrempelige plekken voor alle inwoners, waar iedereen welkom is.

 Meer informatie?
bibliotheekdenhaag.nl

Actieplan tegen laaggeletterdheid

■ De gemeente trekt miljoenen uit om de laaggeletterdheid in de stad tegen te gaan. In een nieuw actieplan ligt de focus op jonge kinderen en hun ouders. Want als ouders moeite hebben met lezen en schrijven, is de kans groot dat hun kinderen met een taalachterstand naar school gaan. 24 procent van de bewoners van Den Haag is laaggeletterd.

 Meer informatie?
denhaag.nl/pers

Eerste vo-school op de Binckhorst

■ Deze maand is de eerste school voor voortgezet onderwijs op de Binckhorst officieel geopend. Het John Dewey College is een school voor kinderen met een havo-, havo/vwo of vwo-schooladvies. In het eerste jaar start de school met 60 leerlingen. De Binckhorst verandert de komende jaren in een groene en waterrijke stadswijk met woningen en bedrijven.

 Meer informatie?
projecten.denhaag.nl/binckhorst

Eenzaamheid Voor veel migranten is de taal een extra barrière om contact met anderen te maken

Polka steunt Poolse vrouwen

De Week tegen Eenzaamheid vraagt aandacht voor Hagenaars die zich alleen voelen. Dat geldt voor veel migranten. De taal is voor hen een extra barrière om contact met anderen te maken. Een eerste stap is contact maken met lotgenoten.

Wie zou zich niet eenzaam voelen? Als je in de kassen werkt of kantoren schoonmaakt, zonder aansluiting te vinden bij collega's. Het is werk onder je niveau in een stad waar je vreemd bent. Na een dag hard werken, kun je thuis aan de slag met het huishouden. In die situatie zitten veel Poolse vrouwen.

13.000 Poolse Hagenaars

Den Haag telt inmiddels ruim 13.000 Poolse Hagenaars. De meesten hadden ooit het idee na een tijd terug te gaan naar Polen. Nederlands leren was daarom niet zo nodig. Maar velen bleven, stichtten een gezin en merken nu dat hun kinderen zich meer Nederlands voelen dan Pools. Teruggaan is geen optie meer, maar de integratie moet nog beginnen.

Brug slaan

Dat was de reden om in 2018 Polka op te richten, vertelt coördinator Anna Kowalska (Polka betekent Poolse vrouw). 'Wij denken dat je pas goed kunt integreren als je een sterke basis hebt: een netwerk om op terug te vallen, kennis over hoe alles werkt in Nederland en vooral ook zelfvertrouwen. Veel Poolse vrouwen missen dat. Ze voelen zich onzeker in Nederlands gezelschap. Polka wil een brug slaan tussen de Poolse gemeenschap en de stad en de Hagenaars.'

Dertig vrijwilligers organiseren tal van activiteiten in wijkcentrum De Regenvalk

Anna Kowalska: 'Om te integreren moet je je eerst sterk voelen in je eigen gemeenschap. Ik zie vrouwen groeien.'

HENRIËTTE GUEST

Welkom bij Polka

Vrijdag is de vaste avond van Polka in Wijkcentrum De Regenvalk, Regentesseplein 148. Op de agenda voor vrijdag 29 september staan de volgende activiteiten:

- 18.30 uur: Info Plaza, individueel spreekuur over arbeidsrecht
- 18.30 uur: Hatha Yoga, lichaams- en ontspanningsoefeningen
- 20.00 uur: Hoe om te gaan met slaapproblemen? Een online gesprek met een arts in Polen.

In het VrouwenBuurtLab Laak, Van Meursstraat 1 is op dinsdag 3 oktober om 19.30 uur een bijeenkomst over Veiligheid in Laak met onder meer de Poolse wijkagent.

 Meer informatie?
info@polkacentrum.nl

(de thuisbasis) in Segbroek en in VrouwenBuurtLab Laak. Dat loopt uiteen van bijeenkomsten over onderwijs, zorg of geldzaken, workshops over gezondheid tot een minibanenmarkt, een taalbeurs en museumbezoek. Polka voelt als een warm veilig thuis, maar de vrouwen treden ook naar buiten met festiviteiten voor de buurt, zoals een barbecue in Laak en de viering van de Dag van het Kind op 4 juni op het Newtonplein (ruim 1.500 bezoekers!).

Eenzaamheid doorbreken

Hoe slagen jullie erin eenzaamheid te doorbreken? 'Dat doen de vrouwen zelf. Door onder elkaar te zijn en samen dingen te ondernemen. Ze zien aan succesvolle Poolse vrouwen dat je iets kunt bereiken in Nederland. Om te integreren, moet je je eerst sterk voelen in

de eigen gemeenschap. Ik zie vrouwen groeien. Ze durven ergens op af te stappen, gaan een taalcursus volgen of solliciteren naar ander werk.'

Vrijuit praten

Elke maand is er een druk bezochte Vrouwen Steungroep onder leiding van een psycholoog. Vrouwen praten daar vrijuit over spanningen in hun relatie, stress op het werk, depressieve gevoelens, de opvoeding van kinderen of heimwee. Alles kan ter sprake komen. 'Het zijn openhartige gesprekken over gevoelige onderwerpen waar vaak over wordt gezwegen. Iedereen luistert naar elkaar zonder te oordelen en vertelt over eigen vergelijkbare ervaringen. De herkenning en horen hoe anderen ermee omgaan, helpt enorm. Na afloop is de stemming toch altijd vrolijk.'

Programma Week tegen Eenzaamheid

Van 28 september tot en met 4 oktober is de Week tegen Eenzaamheid. In alle stadsdelen zijn activiteiten. Het meest volledige overzicht staat op ehbe.nl.

Centrum

Koffiedrinken met buurtgenoten
■ donderdag 28 september van 9.00 tot 10.00 uur (en andere dagen)
■ buurthuis De Mussen, Hoefkade 602
■ Gratis en aanmelden niet nodig

Escamp

Samen wandelen in Bouwlust

■ donderdag 28 september vanaf 13.00 uur
■ vertrek vanaf buurthuis Allekanten, Speelzijde 8
■ Gratis en aanmelden niet nodig

Haagse Hout

Open je hart wandeling door het Haagse bos
■ woensdag 4 oktober van 13.00 tot 15.00 uur
■ Haagse Bos (na aanmelding ontvangt u de routebeschrijving)
Aanmelden: 088 787 89 88 of events@lwpc.nl
■ Gratis

Laak

Koffieochtend met buurtgenoten
■ maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur
■ Schets, Schimmelweg 200
Gratis en aanmelden niet nodig

Leidschenveen Ypenburg

Met BBD naar geitenboerderij het Geertje in Zoeterwoude
■ woensdag 4 oktober van 11.00 tot 15.00 uur
■ u wordt thuis opgehaald
Aanmelden: (070) 364 66 61 of info@bbddenhaag.nl
■ € 15,- (met Ooievaarsprijis

€ 7,50). De kosten zijn inclusief vervoer.

Loosduinen

Samen wandelen in Houtwijk
■ woensdag 4 oktober vanaf 10.00 uur
■ vertrek vanaf buurcentrum Bokkefort, Dr. H.E. van Gelderlaan 260-262
■ Gratis en aanmelden niet nodig

Scheveningen

Pannenkoeken eten
■ woensdag 4 oktober vanaf 11.00 uur

■ Wijkvereniging Scheveningen, Marcellisstraat 64
Aanmelden: niet nodig
■ € 2,-

Segbroek

Luxe lunch met Boodschappenbegeleidingsdienst
■ zaterdag 30 september van 12.00 tot 14.00 uur
■ BBD, Esperantostraat 160
Aanmelden: (070) 364 66 61 of info@bbddenhaag.nl
■ € 5,- (met Ooievaarsprijis € 2,50). De kosten zijn exclusief vervoer.

Ze bieden 'hulp zonder te betuttelen', de vrijwilligers Petra Moonen en Ineke de Bruin. De twee ondersteunen Oekraïense vluchtelingen met een fysieke of mentale beperking.

'Ze redden zichzelf, met een beetje hulp van ons'

Petra en Ineke waren allebei, al jaren voor de oorlog uitbrak, betrokken bij Oekraïne. Beiden werken in de psychiatrische zorg bij Parnassia en reisden vele malen af naar het land om ter plaatse hulp te bieden en trainingen te geven. Na de Russische inval op 24 februari 2022 kwam er een grote stroom vluchtelingen op gang. Velen daarvan vonden uiteindelijk een tijdelijk onderkomen in Den Haag. In de opvanglocaties of bij mensen thuis. Voor de groep vluchtelingen met speciale behoeftes opende Parnassia Groep de deuren van de leegstaande locatie aan de Monsterseweg. Petra en Ineke werden er, naast hun drukke banen, vrijwilliger.

Rollators en rolstoelen

'Het gebouw stond op de nominatie om gesloopt te worden,' vertelt Petra. 'Patiënten vertrokken al eerder naar nieuwbouwlocaties. We maakten schoon, knapten hier en daar wat op en vroegen om spullen. Die kwamen, in grote hoeveelheden zelfs. We struikelden op een gegeven moment over de rollators en rolstoelen. We verwelkomden mensen met een speciale zorgbehoefte en hun mantelzorgers. Zonder de nieuwe bewoners te betuttelen, boden we hulp. Met name in de contacten met instanties en zorgverlening. In principe redden ze zichzelf met een beetje hulp van ons, tolken en de andere vrijwilligers. Dat moest ook wel, want voor meer zorg hadden we niet genoeg handjes.'

Het oude pand bleek precies goed voor het doel. Gelijkvloers, lange en brede gangen waar de kinderen rond kunnen rennen en een grote omheinde tuin waar iedereen veilig kan wandelen of spelen. 'We vangen vaak incomplete gezinnen op,' legt Ineke uit. 'De mannen bleven achter in het thuisland. Zo hebben we een moeder met twee kinderen waarvan er eentje in een rolstoel zit. Oma is ook mee. Moeder heeft de volledige zorg. Bij een ander gezin is de vader wel aanwezig. Zij zijn sinds 2014 al op de vlucht met hun zoon van 15 en een ernstig beperkt kind van 6. Maar we vangen ook een ouder

Ineke de Bruin (grijs T-shirt) en Petra Moonen (zwart-witte blouse) ondersteunen Oekraïense vluchtelingen met een beperking. 'Die mensen hebben zoveel meegemaakt.'

HENRIËTTE GUEST

Vluchtelingen in Den Haag

Op dit moment verblijven bijna 4000 vluchtelingen in Den Haag. Oekraïners bij mensen thuis of bij gemeentelijke opvanglocaties verspreid over de stad. Vluchtelingen uit andere landen in tijdelijk noodhuisvesting op de Binckhorst en in verschillende hotels. Organisaties en vrijwilligers helpen vluchtelingen bij allerlei zaken zoals onderwijs aan kinderen, het leren van de taal en, als de regels dat toelaten, bij het vinden van werk.

 [Meer informatie? denhaag.nl/vluchtelingen](https://denhaag.nl/vluchtelingen)

echtpaar op waarvan de man slechts wat ouderdomskwalen heeft. Hij zorgt voor zijn demente echtgenote. Wij ondersteunen bij afspraken en vervoer en zorgen dat er zoveel mogelijk een vaste tolk en zorgverlener betrokken is. Die kennen de situatie dan goed en kunnen ook inspringen als de mantelzorgers zelf even niet tot zorg in staat is.'

In het begin was het ook voor Ineke en Petra zoeken naar de juiste wegen. Wie hadden ze bij de gemeente nodig? En hoe vraag je eigenlijk medische hulpmiddelen aan?

'Wij werken allebei in de geestelijke gezondheidszorg,' licht Petra toe. 'We wisten niets over rolstoelen en andere zaken. Gelukkig kregen we ook op dat gebied hulp. Meerdere vrijwilligers maakten kapotte rolstoelen en plakten banden. Er hielp zelfs een fietsmaker mee. En we hebben echt fijne contacten opgebouwd bij de gemeente. Zaken regelen ging daardoor, na wat opstartprobleempjes, lekker vlot.'

Ineke licht het belang toe van

deze locatie. 'Opvang van mensen met een beperking kent uitdagingen. Zeker als er sprake is van psychische problematiek. Soms klinkt er middenin de nacht gehuil of geschreeuw. Niemand klaagt of zegt er iets van. Morgen kan het zomaar je eigen familielid zijn die een moeilijke nacht heeft. Er is veel hulp en onderling begrip. Belangrijk als je best een tijdje met elkaar onder 1 dak woont.'

Ineke had inmiddels van haar pensioen kunnen genieten. In plaats daarvan koos ze ervoor om zich in te blijven zetten voor de mensen die haar hulp goed kunnen gebruiken. 'Ik wil graag zinvol bezig zijn. En ik ben vitaal en in balans, dat is me gelukkig gegund. Ik word echt heel blij van dit werk. Met pensioen ga ik wel als ik dit niet meer kan. Of niet meer nodig ben.'

Inmiddels is de schoot van Petra bezet door een aantal kinderen. Ze wordt begroet met een dikke knuffel. 'Kinderen die eerst boos en afstandelijk zijn, rennen nu op me af als ze me zien en kruipen tegen me aan. Ik heb veel tijd geïnvesteerd in de relatie met de bewoners

en ben een vast gezicht voor ze. Dat geeft vertrouwen. Ik mis het om ter plaatse te zijn in Oekraïne. Vlak voor de Russische inval was ik er voor het laatst. Die bezoeken houden me scherp. Eenmaal terug kan ik in Nederland beter mijn werk doen. Waardeer ik alles meer. Nu haal ik dat gevoel uit deze opvang. Die mensen hebben zoveel meegemaakt. Het is fijn te weten dat hun leven met onze hulp net een beetje makkelijker wordt.'

“
Het is fijn om te weten dat hun leven met onze hulp net een beetje makkelijker wordt.
”

Maand van de Veilige Schoolomgeving

September is de Maand van de Veilige Schoolomgeving met de Schoolbrengweek. Dan is er extra aandacht voor lopen en fietsen van en naar school met als doel: kinderen en hun ouders te leren en stimuleren om veilig en gezond mee te doen in het verkeer.

■ ■ Leren hoe je veilig aan het verkeer meedoet begint al op jonge

leeftijd. Kinderen moeten weten hoe ze veilig een straat oversteken en hoe de verkeersregels werken. Peuters pikken ongemerkt al veel op over verkeersregels en -gedrag. Het is belangrijk om dit aan te moedigen, vindt wethouder Robert van Asten: 'Je kunt kinderen niet vroeg genoeg leren hoe je veilig kunt meedoen in het verkeer.' Zelf deed hij mee aan een praktische

verkeersles. Samen met kinderen van het Peuterpalet oefende hij met oversteken op de oefenstraat. De oefenstraat is onderdeel van het verkeerseducatieprogramma voor peuters. De gemeente traint samen met de organisatie Leer in Het Verkeer begeleiders van kinderdagverblijven om met dit programma aan de slag te gaan.

Betrokkenheid van ouders

Omdat heel jonge kinderen nog niet zelfstandig aan het verkeer deelnemen, is de verkeerseducatie in Den Haag ook gericht op ouders. Door hun actieve inzet kunnen ouders kinderen stimuleren en helpen vaardige en veilige verkeersdeelnemers te worden. Betrokkenheid van ouders is dus belangrijk en onderdeel van het programma.

De oefenstraat bij theater Dakota aan de Zuidlarenstraat.

HENRIETTE GUEST

Meer informatie?
denhaag.nl/verkeersveiligheid

Overlast aanleg warmteleiding beperken door goede voorbereiding

Op 3 maart 2023 begon WarmtelinQ op de S106 Prinses Beatrixlaan in Rijswijk met de aanleg van een warmteleiding die ook door Den Haag komt te liggen. Gasunie is opdrachtgever van WarmtelinQ, maar dat betekent niet dat de gemeente helemaal niets hoeft te doen. Want de warmteleiding komt wel dwars door de stad.

■ ■ Verkeerskundige Wouter van de Haagse verkeerscentrale is samen met een aantal collega's, al

een hele tijd bezig met de voorbereidingen voor de werkzaamheden. 'Het werk gebeurt onder meer op een van de vijf belangrijkste routes de stad in en uit vanaf de A4,' legt hij uit. 'Dat heeft grote impact op het verkeer in de stad. Zo zal het verkeer dat niet over de Prinses Beatrixlaan kan, waarschijnlijk ergens anders naartoe gaan. Dit kan betekenen dat er op andere wegen, zoals de omleidingsroutes, meer verkeer komt. "We verwachten dat het drukker wordt op de kruispun-

ten Guntersteinweg-Middachtenweg en de Erasmusweg-Loevensteinlaan", zegt Wouter. Verkeer van en naar Den Haag heeft hier nog last van tot het voorjaar van 2024.'

Door alle voorbereidingen die verkeerskundigen hebben gedaan, kan het verkeer in de stad zo goed mogelijk doorstromen.

Lees het hele verhaal op bereikbarestad.denhaag.nl/achtergrondverhalen

Hindoeschool verkeersveilig

■ Deze zomer kreeg de Algemene Hindoeschool voor de derde keer het SCHOOL OP SEEF verkeersveiligheidslabel. Opnieuw laat de school zien dat zij actief bijdraagt verkeersveiligheid. Er zijn verkeersactiviteiten voor leerlingen en samen met politie en gemeente wordt hard gewerkt aan een veilige schoolomgeving. Ook ouders worden actief betrokken bij de verkeersopvoeding van hun kind.

Astrid Homan van ROV-ZH (Het Regionaal Ondersteuningsbureau Verkeersveiligheid Zuid-Holland) kwam het label uitreiken.

FRANK JANSEN

Op straat wordt het geluid gemeten van auto's en motoren.

Al bijna 200 'herriebakken' bekeurd

Deze zomer zijn al bijna 200 bekeuringen uitgedeeld aan bestuurders van voertuigen die te veel geluid maken. Het gaat bijvoorbeeld om auto's die te harde muziek draaien of met een zogeheten 'knaluitlaat'. Binnenkort krijgt de politie van de gemeente drie nieuwe geluidsmeetapparaten om nog beter te kunnen handhaven op voertuigen die geluidsoverlast veroorzaken.

■ ■ Wethouder Robert van Asten: 'We werken hard aan het tegengaan van sociaal gedrag in het verkeer. Het aanpakken van 'herriebakken' is hier een goed voorbeeld van. Die zijn namelijk een grote bron van overlast van bewoners en bezoekers van onze stad. Ik ben

daarom blij dat hier afgelopen zomer stevig op is gehandhaafd.'

Asociaal verkeersgedrag afleren Het aanpakken van de geluidsoverlast van herriebakken is onderdeel van het 'Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2023-2026' gemaakt. Daarin staan meerdere thema's. Voorbeelden van deze thema's zijn: veilige infrastructuur voor fietsers en voetgangers, veilige snelheden, verkeersveilig gedrag aanleren en ongewenst en sociaal verkeersgedrag afleren. In totaal wordt ruim 25 miljoen euro uitgetrokken voor het programma.

Meer informatie?
denhaag.nl/verkeersveiligheid

Nieuwe klinkers voor Noordwal

■ De rijbaan van de Noordwal tussen de Hemsterhuisbrug en de Bibliotheekbrug krijgt nieuwe bestrating. Het werk is in volle gang en halverwege oktober klaar. Tot die tijd is dit deel van de Noordwal afgesloten voor doorgaand verkeer. Auto's en fietsers worden omgeleid. De omleiding wordt met borden aangegeven. Voetgangers kunnen gebruik blijven maken van de stoep.

Meer informatie?
denhaag.nl/kademuren

Actueel

- Wijkbrug (Voorburg) afgesloten tot 2 november vanwege groot onderhoud door Provincie Zuid-Holland.
- Koningstunnel dicht op 4 oktober tussen 19.00 en 01.00 uur.
- De oprit Hubertusviaduct en een deel van het fietspad Plesmanweg krijgen nieuw asfalt tussen 25 september en 6 oktober.

Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/werkzaamheden

Remco Stolze op het Spuiplein. 'Door iets te doen wat je spannend vindt, krijg je zelfvertrouwen.'

FRANK JANSEN

Tijdens de Week van Toegankelijkheid, van 2 tot en met 7 oktober, staan er in Den Haag bijzondere activiteiten op het programma. Zo kun je leren skaten met Remco Stolze, één van echte Haagse skateboarders van het Spuiplein.

'Skaten gaat over grenzen verleggen'

Remco (32) is buurtcoach en jongerenwerker met een grote passie voor skateboarden. Van kinds af aan is hij te vinden op het bekende Spuiplein tussen de andere skaters. 'Skaten in de stad is het allerleukste. We zijn echt een community en de groep is heel divers. Er zitten jonge talenten tussen, oudere gasten, mensen van allerlei culturen. Ik ontmoet elke keer weer nieuwe mensen.'

De Week van Toegankelijkheid staat in het teken van toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Remco staat te springen om skateboardlessen te geven. 'Afhankelijk van de beperking kijken we samen wat de ervaring kan zijn op de plank. Er is zoveel meer mogelijk dan je denkt. Ik heb mensen gezien zonder benen die skatewedstrijden winnen, mensen met krukken die de vetste trucs doen. Je hoeft geen moeilijke dingen te doen. Een simpel trucje kan er al heel vet uitzien.'

Remco vindt het belangrijk dat er meer aandacht komt voor mensen met een beperking. 'Ook na deze week moeten we blijven praten

over wat er mogelijk is. We kunnen een herhaaleditie van deze week organiseren. De gemeente kan ervoor zorgen dat er plekken komen waar we skatelessen kunnen geven. We kunnen met de Sportbond praten.'

Remco roept iedereen met een beperking op om mee te doen. 'Skaten gaat over het verleggen van je grenzen. Het is niet erg om te vallen, dat hoort erbij. Door iets te doen wat je spannend vindt, krijg je zelfvertrouwen. Daarna denk je: hé, dat was eigenlijk niet zo eng. En dan durf je de volgende keer weer een stapje verder te gaan. Succes gaat niet over slagen, het gaat over proberen.'

“
Ik heb mensen
gezien zonder
benen die
skatewedstrijden
winnen
”

Skateboardlessen voor mensen met beperking

Op woensdag 4 oktober op het Spuiplein geven Remco en zijn Haagse skateboardvrienden speciale skateboardlessen aan mensen met een beperking. Je bent van harte welkom. Bekijk het programma voor alle andere activiteiten.

Meer informatie?
denhaag.nl/weekvande-toegankelijkheid
of scan de QR-code

Programma

Van 2 tot en met 7 oktober zijn er in de stad verschillende activiteiten om met elkaar in gesprek te gaan, te leren van elkaars ervaringen en... samen plezier hebben. Alle activiteiten zijn gratis. Voor de meeste activiteiten is een maximaal aantal plekken beschikbaar. Meld u dus snel aan.

Ondernemersontbijt en ervaringstour

Ondernemers en ervaringsdeskundigen gaan in gesprek over hulpmiddelen en subsidiemogelijkheden om hun bedrijf meer toegankelijk te maken. Vervolgens gaan we langs verschillende organisaties die veel hebben geregeld op het gebied van toegankelijkheid.

Datum en tijd: maandag 2 oktober van 8.00 tot 12.00 uur

Locatie: Stadhuis Den Haag, Spui 70

Opening fototentoonstelling

5 inspirerende personen openen de fototentoonstelling waarin zij te zien zijn. De tentoonstelling is van 3 tot en met 6 oktober te zien in het Atrium van het Stadhuis.

Datum en tijd: dinsdag 3 oktober van 11.30 tot 12.00 uur

Locatie: Atrium Stadhuis Den Haag, Spui 70

Kindermiddag Sport en Spel

Speciaal voor kinderen met én zonder beperking zijn er op verschillende plekken in de stad leuke activiteiten. Kom spelen bij de inclusieve speeltuinen in Ypenburg en het Oranjeplein of vierierendag op stadsboerderij Leidschenveen. Op het Spuiplein kun je leren skaten en in Sportpark Laan van Poot kun je lekker bewegen! ADO Den Haag geeft een speciale voetbaltraining of kom handballen bij Hellas.

Datum: woensdagmiddag 4 oktober

Bijeenkomst over uitsluiting, insluiting en inclusieve organisaties

Organisaties delen hun ervaring over inclusie op de werkvloer en in de stad en bespreken wat er beter kan. Baukje Prins opent het gesprek.

Datum en tijd: woensdag 4 oktober van 14.30 tot 17.00 uur

Locatie: Theater De Vaillant, Hobbemastraat 120

Uitjesdag

De Willemsvaart, het Kunstmuseum, Madurodam, Pathé Spui en Escape Room Scheveningen zetten hun deuren extra breed open voor mensen met een beperking.

Datum: donderdag 5 oktober

Locatie: verschillende plaatsen in Den Haag

Maatschappelijk Café

Ondernemers gaan met elkaar, en met ervaringsdeskundigen, in gesprek over hoe zij hun bedrijf beter toegankelijk kunnen maken.

Datum en tijd: donderdag 5 oktober van 15.30 tot 18.30

Locatie: volgt na aanmelding

Culturele Talkshow

Splinter Chabot vraagt bezoekers en deelnemende organisaties naar hun ervaringen tijdens de Week van de Toegankelijkheid. Er zijn nog een paar plekken, dus meld u snel aan!

Rondleiding Koninklijke Schouwburg

Met deze rondleiding kom je op plekken waar je als bezoeker normaal gesproken niet komt! Tijdens deze Week van de Toegankelijkheid is er een gebarentolk aanwezig voor doven en slechthorenden.

Datum en tijd: zaterdag 7 oktober vanaf 13.30 uur

Engelse theatervoorstelling

De Engelstalige theatervoorstelling 'One of Two' gaat over een tweeling die opgroeit met hersenverlamming. Er is een Nederlandse gebarentolk.

Datum en tijd: zaterdag 7 oktober van 20.00 tot 22.30 uur

Locatie: Zaal 3, De Constant Rebecqueplein 20A

Week van de Toegankelijkheid

Den Haag wil een stad zijn waarin iedereen volwaardig en gelijkwaardig mee kan doen. De 1e week van oktober besteden we als stad extra aandacht aan toegankelijkheid en inclusie voor mensen met een beperking. Doet u mee?

Week van de Toegankelijkheid

2 - 7 oktober 2023

Fester, kunstenaar en actie in de queer community.

VALERIE KUYPERS

Van 8 tot en met 15 oktober vindt in Den Haag de Coming Out Week plaats. Deze speciale week staat in het teken van seksuele diversiteit en genderidentiteit. 'Iedereen profiteert van meer inclusie,' vindt Fester (23) uit Den Haag.

'Queerness is onze superkracht'

De Haagse Fester (gebruikt de voornaamwoorden die/hen) maakt zich sterk voor seksuele diversiteit en genderidentiteit in Den Haag. Die is kunstenaar, speelt in een band en is actief in de queer community (onder andere bij T-RREx). 'Het is heel belangrijk dat er meer aandacht komt voor het belang van een veiligere en meer inclusieve stad,' vindt Fester. 'Ik woon al mijn hele leven in Den Haag, maar ik heb de exposure van de queer gemeenschap een beetje gemist. Er is bijvoorbeeld al jaren geen pride geweest.'

Meer vrijheid voor iedereen

'Ik ken bijna iedereen hier, maar toch voel ik me in Den Haag niet altijd chill als queer persoon. Ik krijg soms scheldwoorden naar mijn hoofd, maar veel vaker zijn de vormen van uitsluiting subtieler,' vertelt Fester. De Coming Out Week is een goede manier om toe te werken naar meer acceptatie, vindt die. 'Voor mij gaat de Coming Out Week over queer liberation:

het schijnt licht op waar nog werk te doen is, voor welke zaken we nog moeten vechten voor een meer inclusieve samenleving.' Iedereen profiteert volgens Fester van meer diversiteit en inclusie. De opgelegde genderrollen zijn ook voor cis-personen (wanneer je je identificeert met het geslacht waarmee je geboren bent) beperkend, 'Ze zijn een nekklem. En for what? Ik sta voor meer vrijheid voor iedereen,' zegt Fester.

Je authentieke zelf vieren

Fester heeft een heldere visie voor de toekomst. 'Ik droom van een stad waarin iedereen kan meedraaien zonder dat het een ding is. Een tolerante stad waar genoeg (safe) spaces zijn voor de queer gemeenschap. Een plek waar je je authentieke zelf kunt vieren in een omgeving die jou support. Daarvoor moet er meer kennis en zichtbaarheid komen rondom de queer gemeenschap. Queerness hoeft van mij niet genormaliseerd te worden, want 'anders' zijn is onze superkracht', besluit die.

“
Iedereen profiteert van meer diversiteit en inclusie
”

Programma

TranScreenfilmfestival

Op dit eendaagse filmevent worden vier films vertoond over transthema-tiek. Na afloop vinden er panelgesprekken plaats.
Datum en tijd: zondag 8 oktober 13.00 uur
Locatie: Filmhuis Den Haag, Spui 191

The Queer The Hague Community Night

Datum en tijd: maandag 9 oktober van 19.00 tot 21.00 uur (op uitnodiging)

The Hang-Out 070 presenteert 'The Miseducation of Cameron Post' in Pathé

Deze filmvertoning is erop gericht om mensen binnen en buiten de queer gemeenschap bij elkaar te brengen. Hou de website van de Coming Out Week in de gaten voor de laatste info.
Datum en tijd: dinsdag 10 oktober 19.30 tot 22.30 uur
Locatie: Pathé Buitenhof, Buitenhof 20, Den Haag

Actie Plak de Vlag

Laat je support zien voor de queergemeenschap en doe mee aan de Plak de Vlag actie. Zo werkt het:

- In de huis-aan-huisbladen staat op 10 en 11 oktober een poster met de Pride Progressvlag.
- Scheur de pagina uit en plak deze op je raam.
- Maak er een foto van en upload deze op social media met de hashtag #plakdevlag.

Geen huis-aan-huisblad? Deel dan de digitale poster. Deze is te vinden op denhaag.nl/comingoutweek

Coming Out Symposium

Tijdens het Coming Out Symposium komen rolmodellen aan het woord die zich met passie en overtuiging hebben ingezet voor de queer gemeenschap. Let's celebrate Queer Excellence!
Datum en tijd: woensdag 11 oktober van 19.00 tot 22.00 uur (inloop vanaf 18.30 uur)
Locatie: Socialhub, Hoefkade 9

Coming-In-Cocktail Night

Je plek vinden binnen de queer gemeenschap wordt de 'coming in' genoemd. Leer daarom de queer community kennen tijdens de Coming-In-Cocktail Night: een feestelijke avond met cocktails voor een betaalbare prijs.
Datum en tijd: vrijdag 13 oktober van 19.00 tot 22.00 uur
Locatie: COC Haaglanden, Scheveningseveer 7

Kaleidoscoop-feest

Kaleidoscoop organiseert in de Coming Out Week een feest dat je niet wilt missen. Hou de website van de Coming Out Week in de gaten voor de laatste info of kijk op het Instagramkanaal van kaleidoscoop.events.
Datum: zaterdag 14 oktober
Locatie: Koorenhuis, Prinsegracht 27

Drag Queen Bingo

De Drag Queen Bingo is een grote viering van queerness speciaal voor jongeren. Een plek om samen te zijn met andere queer jongeren waar plezier centraal staat.
Datum en tijd: zondag 15 oktober 14.00 tot 17.00 uur
Locatie: COC Haaglanden, Scheveningseveer 7

Roze Kerkdienst

We sluiten de week af met een Haagse roze Viering met het thema 'Vier de Liefde, Vier Jezelf'. Iedereen die behoefte heeft aan bezinning en spiritualiteit is van harte welkom.
Datum en tijd: zondag 15 oktober van 19.00 tot 21.00 uur
Locatie: Maranathakerk, 2e Sweelinckstraat 156

Ook meedoen met de Coming Out Week? Bekijk het hele programma op denhaag.nl/comingoutweek.

Coming Out Week

Den Haag wil een stad zijn waar iedereen de mogelijkheid heeft om volwaardig en gelijkwaardig in de samenleving mee te doen ongeacht je seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Daarom organiseert Den Haag van 8 tot en met 15 oktober de Coming Out Week.

Duurzaamheidsmakelaars Hulp bij verduurzaming voor grote VvE's Mariahoeve

'Niets doen is vaak duurder'

Wie werk wil maken van de verduurzaming van zijn woning, kan terecht bij één van de vier 'Hou van je huis'-winkels in Den Haag. Adviseurs van de gemeente helpen huiseigenaren, huurders en verhuurders met duurzaam onderhoud, isoleren en energie besparen.

In de wijk Mariahoeve gaan ze een stap verder en hebben ze twee duurzaamheidsmakelaars die grote Verenigingen van Eigenaren (VvE's) actief ondersteunen bij het verduurzamen van het appartementengebouw waar ze in wonen.

Koopappartementen uit jaren zestig

Ton de Vent en Sytse de Maat zijn VvE-duurzaamheidsmakelaars voor de wijk Mariahoeve. Sytse en Ton richten zich bij hun werk op de grote VvE's (tien of meer woningen). Sytse: 'In Mariahoeve zijn veel gebouwen met koopappartementen uit de jaren zestig. In die tijd werd er nog niet geïsoleerd. Bij dat soort woningen is er vaak nog veel te winnen als het gaat om verduurzamen.' De energiebesparingsmaatregelen zoeken ze in de schil (buitenkant) van het gebouw en de installaties. Het gebouw is de bodem, de gevels en de beglazing en het dak. De installaties zijn zaken als de lift, de cv-installatie en de verlichting. Daar zijn verschillende maatregelen voor. Ton: 'Zo heb je met het opnieuw inregelen van de verwarmingsinstallatie al snel een energiebesparing van 15 tot 20 procent te pakken.'

Bouwkundig advies

De eerste stap van de duurzaamheidsmakelaars is om een VvE te benaderen en te informeren over de mogelijkheden. Dan volgt er advies van een bouwkundig

Sytse en Ton voor de Hou van je huis-winkel in Mariahoeve: 'De investering in verduurzaming verdient zich vaak vanzelf terug.'

FOTOGRAAF

Hulp en advies voor VvE's

Grote VvE's die willen verduurzamen kunnen terecht bij de VvE-balie van de gemeente voor een Energie Maatwerk Advies. Ook kleine VvE's (minder dan tien appartementen) kunnen hulp krijgen bij het verduurzamen van hun gebouw. Er zijn diverse acties en subsidies beschikbaar. De VvE-balie is bereikbaar op telefoonnummer (070) 353 99 31 en (070) 353 32 81.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/
uw-vve

bureau. Ton: 'Dat advies maakt duidelijk waar de kansen liggen en wat de kosten ongeveer zijn. Met die informatie gaan we vervolgens in gesprek met de leden van de vereniging van eigenaren.'

De VvE's krijgen subsidie voor zo'n advies, én een flinke bijdrage van de gemeente voor hulp met het uitvoeren van die adviezen. Daar staat wel tegenover dat ze deze subsidie alléén krijgen als ze toezeggen dat ze in ieder geval één maatregel uit het plan gaan realiseren.

Een stap verder

'De investering in verduurzaming verdient zich vaak vanzelf terug', weet Sytse. 'Want het energieverbruik gaat omlaag. En voor alle duidelijkheid: in veel gevallen is niets doen duurder voor een VvE dan verduurzamen.'

'Een energiemaatwerkadvies aanvragen kon in het verleden ook al,

verduidelijkt Sytse. 'Dat werd dan op een avond gedeeld met de leden van de VvE en dan stopte het project. Wij gaan een stap verder. Wij vertellen niet alleen de bevindingen en leggen uit hoe je het kunt financieren, maar proberen te zorgen dat de plannen verder worden uitgewerkt en ook echt uitgevoerd.' Bewoners zijn ook tevreden over deze aanpak. 'Bij deze aanpak is het anders, we gaan nu ook echt iets voor elkaar krijgen.'

“
Bij deze aanpak is het anders. We gaan nu ook echt iets voor elkaar krijgen
”

Gemeente feliciteert Duurzaam Den Haag

De gemeente feliciteert alle medewerkers van de Stichting Duurzaam Den Haag met haar 10-jarig jubileum. Duurzaam Den Haag levert al jaren een belangrijke bijdrage aan de Energietransitie in Den Haag door bewoners te ondersteunen met allerlei initiatieven in de stad. Ze zorgen ervoor dat bewoners-initiatieven als volwaardige gesprekspartners in gesprek gaan met de gemeente en andere belangrijke organisaties. Het

veelzijdige programma van hun 10-jarig jubileumweek laat zien op welke terreinen ze actief zijn. We kijken er naar uit om ook de komende jaren samen te werken om van Den Haag een groene, leefbare en klimaatneutrale stad te maken. Op de pagina hiernaast staat een deel van het programma van de Duurzame 10-daagse.

 Meer informatie?
duurzaamdenhaag.nl/
10-jarig-bestaan

Aanleg WarmtelinQ van start

In Den Haag is op 21 augustus de aanleg van WarmtelinQ van start gegaan. Deze ondergrondse pijpleiding tussen Vlaardingen en Den Haag voert restwarmte aan vanuit de haven van Rotterdam. Het is een nieuwe stap op weg naar een aardgasvrije stad. Kijk voor meer informatie op warmteling.nl/denhaag.

WARMTELINQ

Uit je Dak: ontdek de Haagse daken

Reserveer 3 tot en met 22 oktober alvast in uw agenda voor het evenement Uit je Dak. Er zijn rondleidingen en optredens op bijzondere daken, een dakmarkt, workshops en nog veel meer. Bekijk het programma en ontdek wat er allemaal mogelijk is op de Haagse daken.

 Meer informatie?
uitjedak.nl

De buurtteams en duurzame doeners van Laak

Duurzaam Den Haag bestaat 10 jaar en viert dat met een Duurzame 10-daagse door de hele stad. Dinsdag 3 oktober staat stadsdeel Laak centraal. Dan organiseren buurtteam Toekomstig Laak en de energiecoaches van Energierijk Laak de bijeenkomst 'Duurzame Doeners'.

■ ■ Duurzaam Den Haag ondersteunt bewonersinitiatieven in de hele stad. In wijken die extra ondersteuning nodig hebben, zijn buurt-

teams opgericht. Deze buurtteams bestaan uit bewoners en worden professioneel ondersteund. De bewoners bepalen wat er op de agenda staat. Er zijn nu zeven buurtteams actief in Moerwijk, Regentessebuurt, Molenwijk, Laak Centraal, Spoorwijk, Schilderswijk West en Schilderswijk Noord. Buurtteams organiseren veel verschillende activiteiten. Van duurzaamheidsquiz tot inductiekoken, en van regentonnenactie tot schimmelcoaches. Zo heeft het

buurtteam in Molenwijk zonnepanelen op trefpunt Laakhage gelegd en een energiecoöperatie opgericht zodat bewoners zonder eigen dak en met weinig geld toch mee kunnen profiteren van de opbrengsten. Het buurtteam in Laak Centraal heeft weer containertuintjes gerealiseerd en de laatste actie van het buurtteam in Spoorwijk was een duurzame markt in het Hof van Heden.

Bijeenkomst Duurzame Doeners

Tijdens de bijeenkomst 'Duurzame Doeners' komen duurzame en sociale bewonersinitiatieven uit Molenwijk, Laak Centraal en Spoorwijk samen om kennis te delen en ervaringen uit te wisselen. Er zijn korte presentaties van verschillende buurtinitiatieven en u kunt genieten van een hapje en een drankje. Wilt u de duurzame doeners van Laak leren kennen? U bent van harte welkom tussen 19.00 en 21.00 uur in Vadercentrum Adam, Jonckbloetplein 24.

ARNAUD ROELOFSZ

Duurzaam doen: wat beweegt bewoners?

Duurzaam Den Haag is de partner van de gemeente voor bewonersparticipatie met energie, groen, spullen, vervoer en voedsel. Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan is er op woensdag 11 oktober een symposium over duurzame bewonersparticipatie.

■ ■ Oud-directeur Heleen Weening blikt terug op de afgelopen tien jaar. Gedragswetenschapper Kees Keizer van Rijksuniversiteit Gronin-

gen gaat in op de psychologie van participatie. Sociaal ondernemer Josee van Linschoten van WijkEnergieWerkt uit Rotterdam vertelt over mooie en lastige ervaringen om met bewoners aan de energietransitie te werken. En schrijver/rapper Mussih Hutak van Verdedig Noord uit Amsterdam vertelt hoe zij als bewoners een participatieprotocol hebben gemaakt, hun plek opeisen en nu succesvol in tenders participeren. Tot slot blikt wethouder Kap-

teijns vooruit hoe de gemeente bewoners het beste kan ondersteunen om samen nog meer duurzame stappen te zetten. Daarna is er een (non alcoholische) borrel. Het symposium is op 11 oktober van 15.00 uur tot 19.00 uur in Juliana Plaza, Schalburgerstraat 217. Iedereen is welkom.

■ ■ Meer informatie en aanmelden? duurzaamdenhaag.nl/10-jarig-bestaan

Autodelen is leuk en eenvoudig

■ Samen met de burens een auto delen geeft meer ruimte op straat. In verschillende buurten in Den Haag kunt u een auto delen. Op zondag 8 oktober van 13.00 tot 16.00 uur kunt u bij strandtent The Shore kennis maken met Scheveningen Deelt. Deze groep bewoners heeft samen vier elektrische auto's en vertelt graag hoe leuk en eenvoudig autodelen is. Ook kunt u een kijkje nemen in één van de auto's.

Vergroenen in versteende wijken

Veel wijken, zoals Transvaal, zijn dichtbevolkt en versteend. Extra heet op warme dagen, en wateroverlast op natte dagen. Betrokken bewoners verbeteren hun leefomgeving met groeninitiatieven. Op 2 oktober om 17.00 uur gaan bewoners samen met wethouder Kapteijns het dakterras vergroenen van Buurthuis Bario in Transvaal. Iedereen is welkom. ARNAUD ROELOFSZ

Samen duurzaam doen

Klimaatverandering staat hoog op de agenda. We zien het overal om ons heen. Met bosbranden en overstromingen wereldwijd. Maar ook met stijgende energieprijzen en statiegeld op blikjes. De wereld is volop in beweging, en er komen veel veranderingen op ons af. We moeten samen vorm geven aan een mooie en duurzame stad waarin iedereen kan meekomen. Een stad die klaar is voor de toekomst en de generaties na ons.

Voor een duurzame toekomst streeft de gemeente Den Haag

naar een klimaatneutrale stad in 2030.

Hiervoor moeten de krachten worden gebundeld. Dit lukt alleen als we het samen doen. Het is niet alleen een technische of financiële opgave. Duurzaamheid is in de kern vooral een sociale opgave. Het gaat over hoe we met elkaar en de wereld om ons heen willen omgaan. En samen het hoofd bieden aan problemen die door groei en uitbuiting veroorzaakt zijn.

Duurzaam Den Haag bestaat in oktober precies 10 jaar. Daar zijn we trots op, en we gaan het vieren met een Duurzame 10-daagse door de hele stad. In alle stadsdelen organiseren we activiteiten: met vergroening in Transvaal, energie-

coaches in Mariahoeve, energiebesparing en dakenjacht in Escamp. Maar ook met duurzaam voedsel in Loosduinen, een trashwandeling in Segbroek, deelauto's op Scheveningen en circulaire kleding in Leidschenveen. Met burgerkracht in Moerwijk (waar ons kantoor staat), een jongerenteam en de duurzame doeners in Laak.

Iedereen moet kunnen bijdragen aan een duurzame wereld, of het nu grote of kleine stappen zijn. Duurzaam Den Haag helpt en ondersteunt bewoners en bewonersinitiatieven om duurzaam te doen. Wij zetten ons in voor een rechtvaardige energietransitie en een groene, gezonde en veerkrachtige stad. Wil jij je inzetten voor een duurzame stad? Doe mee!

Joris Wijsmuller
Directeur Duurzaam Den Haag

■ ■ Meer informatie?
duurzaamdenhaag.nl/10-jarig-bestaan

Kledingruil bij de Swap party

■ Past uw kleding niet meer of wilt u gewoon wat anders? Vaak kunt u anderen blij maken met gebruikte kleren. Kom daarom op 5 oktober naar het ROC Mondriaan in Leidschenveen voor de Swap Party van 18.00 tot 21.00 uur. Hier kunt u uw goede oude kleding inleveren en ruilen voor nieuwe. Neem wel alleen schone kleding mee. Een Swap Party is gezellig, goed voor uw banksaldo én goed voor het milieu.

Jong kookt voor Oud

■ Jongeren tussen 9 en 15 jaar koken wekelijks voor ouderen in Wijkcentrum De Geest. Op 4 oktober wordt er vegetarisch gekookt onder de bezielende leiding van chefkook Pierre Wind. Hij geeft een duurzame kookdemonstratie, smaaktestjes en maakt extra traktatie. De maaltijd wordt bereid met groenten van de Groene Geest, Moestuin Mozartlaan en Pluk. Meer informatie en aanmelden bij Wijkcentrum De Geest, Georges Bizetstraat 25.

Jongeren ook slachtoffer van uitbuiting

Mensenhandel is een vorm van moderne slavernij. Het gebeurt overal, ook in Den Haag. Om hier aandacht voor te vragen, is van 9 tot en met 13 oktober de Haagse Week tegen Mensenhandel. Uitbuiting van jongeren staat deze week centraal.

Uitbuiting van jongeren staat dit jaar centraal tijdens de Haagse Week tegen Mensenhandel.

STOCKFOTO PEXELS

Mensenhandel kent verschillende vormen, zoals arbeids-, seksuele- en criminele uitbuiting. Van arbeidsuitbuiting is sprake als je niet of weinig betaalt krijgt, onder slechte omstandigheden moet werken én daartoe wordt gedwongen. Bij seksuele uitbuiting word je gedwongen onder dwang seksuele handelingen te verrichten terwijl een ander daaraan verdient. Bij criminele uitbuiting word je gedwongen om strafbare feiten te plegen.

Kwetsbare jongeren

Mensenhandelaren zoeken vaak mensen die kwetsbaar zijn. Slachtoffers van uitbuiting kunnen jong zijn. Kinderen vanaf 12 jaar komen soms al terecht in de criminaliteit. Zij zijn een kwetsbare groep en een makkelijke prooi voor ronselaars. Ze lijken dader, maar zijn vaak slachtoffer die hulp nodig heeft.

Mensenhandelaren zorgen dat slachtoffers zich (verder) in de schulden steken, verslaafd raken of anderen ronselen.

Melding maken

Mensenhandel komt naar schatting veel voor, maar wordt door slachtoffers lang niet altijd gemeld.

Dat komt omdat mensen niet weten dat zij slachtoffer zijn van uitbuiting. Schaamte, angst, niet weten welke rechten zij hebben of zichzelf als dader zien in plaats van slachtoffer. Zij zoeken geen hulp en gaan er niet mee naar hulpverlening of politie. Zo blijven ze onzichtbaar.

Waar kun je terecht?

Neem contact op met de politie:

- 112 bij spoed of een verdachte situatie
- Voor niet spoedeisende vragen of problemen. Bel naar 0900-8844

Voor meer informatie en advies:

- CoMensha. Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel dat zich inzet voor de belangen en rechten van slachtoffers van mensenhandel in Nederland. comensha.nl
- Stichting Fairwork bestrijdt arbeidsuitbuiting en komt op voor slachtoffers. fairwork.nu
- Stichting SHOP is het Haags kennis- en expertisecentrum over sekswork en alle vormen van mensenhandel. shop-denhaag.nl

Volledig anoniem melden kan via 0800-7000 Meld Misdaad Anoniem: meldmisdaad-anoniem.nl

Jonge verdachten zijn soms ook slachtoffer

Sacha is werkzaam bij Team Migratie-criminaliteit en Mensenhandel, een opsporingsteam bij de politie Eenheid Den Haag. 'Wij vinden het belangrijk dat we ons bij de politie en andere instanties bewust zijn van criminele en seksuele uitbuiting. Daarom besteden we er bij verschillende afdelingen van de politie en bij gemeenten in de regio Den Haag veel aandacht aan. Hoe kun je die vormen van mensenhandel herkennen? Je merkt dat het herkennen van criminele uitbuiting nog in de kinderschoenen staat. Verdachten die ook slachtoffer zijn van criminele uitbuiting, zien zichzelf vaak alleen als dader. Toch is het belangrijk dat ze naar de politie stappen en aangifte doen. Stel: je begint uit vrije wil met een drugsdeal. En daarna

word je gedwongen om andere dingen te doen, omdat iemand je bedreigt of chanteert. Dan zien we je bij de politie ook als slachtoffer. Je krijgt dan wel straf voor die drugsdeal, maar misschien geeft de rechter je geen, of een minder hoge straf voor wat je onder dwang hebt gedaan. Als je als slachtoffer ervoor kiest om met ons te praten, kunnen we het houden bij een informatief gesprek. Dan hoeven we nog niet precies te weten wie, wat en waar. We kunnen uitleggen wat we voor je kunnen doen. Ook kunnen we soms je identiteit afschermen. Dus stap naar de politie of naar een hulpverlener, zoals SHOP. Met hen kun je ook makkelijk praten. Zoek hulp.'

FOTO S: FLEUR BEEMSTER

Slachtoffers zitten in een overlevingsmodus

De organisatie Fairwork bestrijdt arbeidsuitbuiting en komt op voor de slachtoffers ervan. 'Onze focus ligt op moderne slavernij buiten de seksindustrie, zoals in restaurants, land- en tuinbouw en de schoonmaakbranche,' vertelt projectleider Anna Ensing. 'Vaak zitten slachtoffers in een heel kwetsbare en afhankelijke positie. Bijvoorbeeld als iemand ergens werkt en daar ook huisvesting heeft, als het paspoort is afgepakt, of als iemand hier ongedocumenteerd is. We leggen uit welke rechten je hebt en welke risico's je loopt. We kunnen contact opnemen met de werkgever of je helpen om het te melden bij de Arbeidsinspectie. Ook kunnen we contact leggen met een advocaat, een zorgcoördinator of de politie. We helpen je een afweging te maken, maar je maakt zelf

een keuze. Voor veel arbeidsmigranten is geld verdienen zo belangrijk dat ze misstanden helaas niet altijd melden. Ook als ze zichzelf daarmee in een moeilijke positie brengen. Ze zitten in een overlevingsmodus. In Den Haag werken veel arbeidsmigranten via uitzendbureaus. Ook zijn er veel au pairs of huishoudelijk werkers in dienst bij diplomaten. Een kwetsbare groep, omdat ze wonen bij hun werkgevers. Bij Aziatische restaurants zien we dat mensen soms op de werkvloer slapen. Het probleem is dat zij de Nederlandse situatie en taal niet kennen. Daarom werken we met cultural mediators die hun taal spreken. Zij kunnen informeel contacten leggen. Ook online, bijvoorbeeld op Facebook, om te vertellen dat je in Nederland rechten hebt en waar je terecht kunt voor hulp.'

SHOP Haags kennis- en expertisecentrum ziet dat slachtoffers steeds jonger worden

‘Jongeren zijn heel kwetsbaar’

Slachtoffers van uitbuiting worden steeds jonger. Al vanaf 11 of 12 jaar worden ze geronseld. ‘We kunnen deze trend niet negeren,’ zegt Paulina Gomez van SHOP Den Haag. Dit kennis- en expertisecentrum over sekswerk en mensenhandel geeft informatie, advies, psychosociale en praktische hulp en opvang.

‘**W**e merken dat jongens vaker slachtoffer zijn van criminele uitbuiting, meiden meer van seksuele uitbuiting. De uitbuitiesituatie ontwikkelt zich heel snel door social media. Op hun telefoon zijn ze 24 uur lang te bereiken en te manipuleren via bijvoorbeeld Telegram, Instagram of TikTok. In Nederland vallen jaarlijks zo’n 140 jongeren in de handen van mensenhandelaren. In drie of vier dagen zit iemand al in een uitbuitingssituatie,’ aldus Paulina.

Geld en status

SHOP heeft sinds kort ook een speciaal team dat zich richt op jongens: het Boys Team. ‘Jongens vragen niet snel om hulp. Ze beseffen zelf niet dat ze slachtoffer zijn. Ze smokkelen vrijwillig drugs, omdat ze dachten snel geld te verdienen met een klus voor iemand. Door social media zijn geld en status steeds belangrijker geworden,’ vertelt Paulina. Als ze dan bijvoorbeeld de duurste schoenen hebben, horen zij erbij. Daarna worden ze onder druk gezet, bijvoorbeeld door te dreigen dat ze het aan de familie vertellen of door te chanteren met naaktbeelden. Wat een mensenhandelaar wil, is slachtoffers isoleren. Dus je losweken van je vrienden en familie. En de ronselaars kunnen net zo goed vrouwen als mannen zijn.’

Paulina Gomez, zorgcoördinator Stichting SHOP.

FLEUR BEEMSTER

SHOP

SHOP Den Haag is het kennis- en expertisecentrum over sekswerk en mensenhandel.

- Bij SHOP Jeugd kunnen jongeren terecht voor hulp en advies. Gratis en anoniem. De zorgcoördinatoren zijn getraind om slachtoffers van mensenhandel te helpen. Boef je? is een campagne van SHOP over criminele uitbuiting van jongeren.
- SHOP Asia richt zich op massage-salons en horeca waar vaak mensen uit Aziatische landen werken. De medewerkers spreken vaak Filipijns, Chinees en Thais en zijn vaak onzichtbaar.

 Meer informatie?
shop-denhaag.nl

Voorlichting aan jongeren

Wat kun je ertegen doen? Het begint met bewustwording bij de jongeren zelf, maar ook bij ouders en organisaties, vindt Paulina. ‘Daarom geven we voorlichting op scholen en bij zorginstellingen. We praten over seks, sexting en grooming, over goede en slechte relaties, grenzen aangeven, criminele en seksuele uitbuiting en over social media en andere belangrijke thema’s. Dat doen we in zes bijeenkomsten van een uur, vaak in gesplitste groepen voor jongens en meiden. De verhalen komen dan wel los. Bijvoorbeeld het verhaal van een meisje over haar ex die naaktfoto’s van haar rondstuurt. Ook na de bijeenkomst komen mensen naar ons toe of sturen daarna een berichtje. Soms met vragen over wat henzelf is overkomen, vaak ook met iets wat ze bij hun vrienden zien gebeuren.’

Blijf praten

In de media is ook meer aandacht voor criminele uitbuiting en de jonge slachtoffers. Ook zijn er campagnes voor jongeren via social media en online platforms. Zo ontwikkelde SHOP Jeugd een Virtual Reality campagne voor jongeren over criminele uitbuiting. Behalve aan jongeren geeft SHOP ook voorlichting aan zorg- en onderwijsinstellingen, universiteiten en gemeentes. ‘De laatste tijd krijgen we meer telefoontjes van ouders en instellingen,’ zegt Paulina. ‘Jongeren zijn kwetsbaar en overzien de gevolgen van hun handelen niet. Probeer met je kinderen te praten over de online gevaren en maak hen bewust. Wees alert op signalen.’

Haagse Week tegen Mensenhandel

■ Van 9 tot en met 13 oktober organiseert de gemeente de Haagse Week tegen Mensenhandel. De hele week zijn er bijeenkomsten en activiteiten om mensen ervan bewust te maken dat criminele en seksuele uitbuiting ook voorkomt in Den Haag. De focus ligt op jongeren.

Interactieve Experience
Elke dag kunt u van 12.00 tot 17.30 uur terecht bij de Interactieve Experience. Dat is een

escaperoom en interactieve stands waar bezoekers meer leren over mensenhandel. De toegang is gratis. De Interactieve Experience komt op verschillende plekken in de stad:

- Maandag 9 oktober: Grote Marktstraat (Centrum)
- Dinsdag 10 oktober: Slachthuisplein (Laak)
- Woensdag 11 oktober: Leyweg (Escamp)
- Donderdag 12 oktober: Loosduinse Hoofdplein

(Loosduinen)

- Vrijdag 13 oktober: Schalk Burgerplein (Centrum)

Luisterexpositie in het stadhuis
Van 9 t/m 19 oktober is in het atrium van het stadhuis een luisterexpositie met verhalen van slachtoffers van mensenhandel en hulpverleners.

 Meer informatie?
denhaag.nl/weektegenmensenhandel

Zelf uitbuiting herkennen

- Mogelijke signalen van uitbuiting van jongeren zijn:
- een jongere heeft ineens dure kleding of veel geld
- gaat zich op een andere manier gedragen
- valt ineens veel af
- gaat andere, sexy kleding dragen
- heeft ineens andere vrienden
- maakt ruzie met ouders en raakt geïsoleerd

 Meer informatie?
hetckm.nl

Wat vinden de fracties van... de voortgang woningbouw?

Iedere maand kunnen inwoners via social media kiezen over welk onderwerp ze de standpunten van de verschillende fracties willen lezen. Deze maand kreeg het onderwerp voortgang woningbouw de meeste stemmen. D66, de Partij voor de Dieren en de ChristenUnie/SGP geven hierover hun mening. Wilt u meestemmen over wat het volgende onderwerp moet worden? Volg dan de Haagse gemeenteraad op Twitter of Instagram: @Gemeenteraad070.

De totale bouwproductie lag in 2022 met circa 2.650 opgeleverde woningen en 3.100 in aanbouw genomen woningen hoger dan voorgaande jaren, maar blijft nog achter bij de ambities. Er zijn 615 sociale corporatiewoningen in aanbouw genomen. Het aandeel sociale corporatiewoningen is in 2022 uitgekomen op 20%. Dat is lager dan de beoogde 30 procent in de Haagse Woonagenda. Op 13 september werd hierover gesproken in de commissie Ruimte.

Bouwproject op de Binckhorst.

JURRIAN BROBBEL

Bouwen aan de toekomst

De nood is hoog, maar we zijn op de goede weg met het bouwen van woningen in de stad. Ondanks dat we de 4000 woningen per jaar nog niet halen, is onder andere de ontwikkelvisie Laakhavens vastgesteld, zijn verschillende projecten op de Binckhorst gestart en is, niet te vergeten, de omgevingsvergunning voor The Grace afgegeven. Dit zijn grote projecten die belangrijk zijn voor de stad en hier moeten er meer van volgen. Versnellen van de woningbouw is belangrijk voor het tegengaan van de woningnood.

Wonen in een leefbare stad

Wonen is een basisrecht. Door de ontspoorde woningmarkt is een woning vinden bijna onmogelijk. Wachtlijsten voor een sociale huurwoning zijn enorm. De 'vrije woningmarkt' blijkt vooral goed voor huisjesmelkers. Gewone kopers, starters en huurders hebben het nakijken. De Partij voor de Dieren wil het woningtekort op duurzame wijze aanpakken. Den Haag volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Bouw niet in het groen, maar gebruik de beschikbare ruimte eerlijker en slimmer.

Prettig wonen voor iedereen

De ChristenUnie/SGP wil genoeg voorzieningen als we huizen bouwen, zoals plek voor sport, groen, huisartsen en scholen. We willen bouwen voor gezinnen, studenten en ouderen. Niet alleen maar kleine eenpersoonsstudio's in een anoniem gebouw, maar juist gebouwen waar je elkaar ontmoet en naar elkaar kan omkijken. Tenslotte willen we geen uitzonderingen meer: elk bouwproject moet met 30% sociale huur. Juist aan die woningen is een schreeuwend tekort. Zo blijft Den Haag een stad waar het prettig wonen is voor iedereen.

Raad aan het woord

Richard de Mos, Hart voor Den Haag

Het Openbaar Ministerie kan door personeelstekort sommige strafbare feiten niet meer vervolgen. Hart

voor Den Haag vindt dat er scherper gekozen worden. Stop met politieke processen die niet alleen ontzettend veel geld kosten en beperkte mankracht opsouperen, maar ook het toch al broze vertrouwen in de rechtsstaat verder aantasten. Hart voor Den Haag roept het OM op zo snel mogelijk haar beperkte capaciteit in te gaan zetten om echte criminelen te vangen en te vervolgen, zodat het democratisch proces in de Hofstad niet langer wordt verstoord.

Caroline Peeck, VVD

Als raadslid van de Haagse VVD zet ik me volop in voor de verkeersveiligheid in onze stad. Ieder kind moet veilig naar school

en naar de sportvereniging kunnen fietsen. De afgelopen weken ben ik gaan onderzoeken hoe het is gesteld met de verkeersveiligheid, door zelf te kijken en te praten met besturen van scholen/sportverenigingen, ouders en wijkagenten. Deze informatie gebruik ik om als raadslid de problemen in de stad aan te kaarten en oplossingen aan te dragen. De VVD staat dan ook voor veiligheid, in de breedste zin van het woord.

Maarten De Vuyst, GroenLinks

Cultuur voor iedereen. Het mooie aan Den Haag als cultuurstad is dat iedereen iets van zijn smaak vindt.

Voor mij is dat Sniester: elk jaar weer een lekkere bak ontregelende herrie. GroenLinks wil dat elke Hagenaar net zo kan genieten van kunst, maakt niet uit hoeveel geld je hebt. GroenLinks maakt zich hard dat alle Haagse kinderen cultuur mogen proeven. En wij zetten ons in voor mooie cultuur in alle wijken en voldoende middelen voor onze kleine culturele instellingen.

Stad in de raad

“ Ik ben die vrouw, die een aantal jaren lang keer op keer stennis maakte over het vocht in haar woning. Dat waren noodkreten! ”

Inspreker T. Steeghs in de vergadering van de gemeenteraad van 7 september 2023. Onderwerp: prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties

Kort

Rapport Amare

De enquêtecommissie Amare heeft op 8 september haar rapport Amare: Bijzonder Complex gepubliceerd. De commissie concludeert onder meer dat het publiek belang is verwaarloosd door onvoldoende aandacht voor de exploitatie van Amare, en dat de raad niet volledig is geïnformeerd over het project. De totale financiële impact op de gemeentefinanciën wordt door de commissie op meer dan 500 miljoen euro geraamd. Het rapport is te lezen op de website.

Informatie

Wilt u spreken in de raad?

Iedereen kan spreken tijdens raads- en commissievergaderingen over onderwerpen die op de agenda staan. Dit heet 'Stad in de raad'. Voor inlichtingen hierover of om u aan te melden, kunt u terecht bij de griffie: telefoon (070) 353 31 31 of e-mail griffie@denhaag.nl.

Informatie over de raad

Informatie over de raad, de volledige agenda's, besluiten en verslagen van de raad en commissies vindt u op denhaag.nl/gemeenteraad. De stukken zijn ook in te zien bij het Den Haag Informatiecentrum (Stadhuis, Spui 70).

Een vergadering volgen

Kijk op denhaag.nl/uitzendingenraad voor een live uitzending van de commissie- of raadsvergaderingen. Raadsvergaderingen zijn ook live te zien op Den Haag TV (Ziggo kanaal 40)

Adres gemeenteraad

Postbus 19157
2500 CD Den Haag
E-mail: raad@denhaag.nl

Raadsvergaderingen

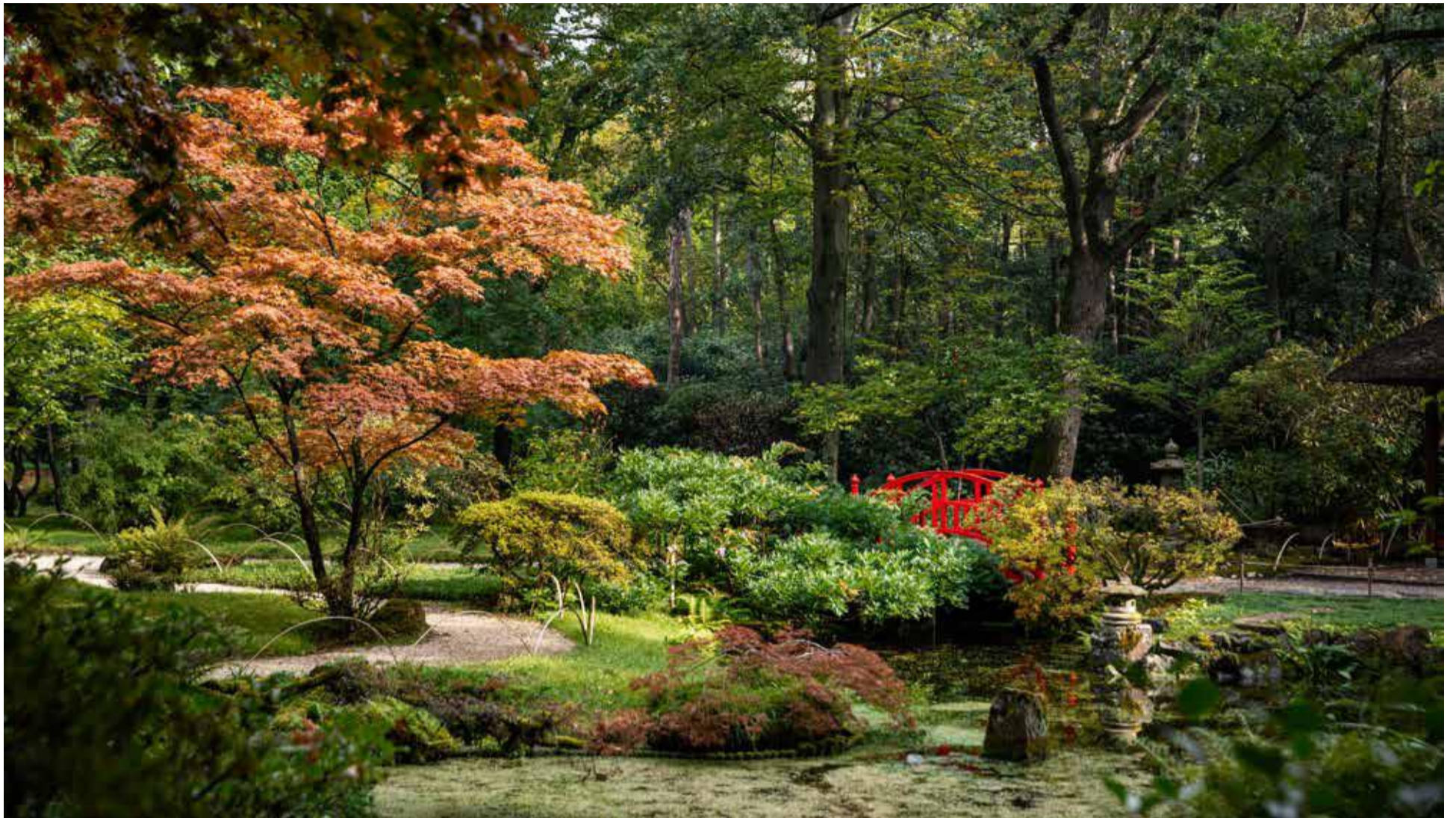
Donderdag 5 oktober
Raadzaal, Spui 70 (stadhuis)
39.30 uur

Donderdag 9 november

Raadzaal, Spui 70 (stadhuis)
13.30 uur

Meer informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

De fracties in de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze pagina.

Van 14 tot en met 29 oktober is de Japanse Tuin weer open voor bezoekers. Dankzij de inspanningen van de tuinman en vrijwilligers ligt de tuin er straks picobello bij.

FLEUR BEEMSTER

Een liefdevolle monnikenklus noemt groenbeheerder Maarten het onderhouden van de meest geliefde tuin van Den Haag. De Japanse Tuin ligt er bij de opening altijd picobello bij dankzij inspanningen van de tuinman en vrijwilligers. Het Haagse Groen wandelt alvast een klein rondje door de tuin.

Een liefdevolle monnikenklus

Een reiger staart over de sloot bij de poort en kikkers springen van het wandelpad naar het mos. Een libelle danst over het water, terwijl het ochtendlicht tussen de steeds roder wordende esdoornbladeren door schijnt. De oranjeroze kleuren vormen een contrast met de groenblijvende coniferen. De verschillende soorten mos laten een breed palet aan groentinten zien.

Oase van rust

De Japanse Tuin is - nu nog - een oase van rust. Een paar weken voor de opening is er nog veel werk te doen om de tuin van 14 oktober tot en met 29 oktober spic en span in orde te maken voor bezoekers. Met een oppervlakte van 6.800 vierkante meter is het de grootste Japanse Tuin van ons land. 'Het is veel werk in korte tijd. We zijn daarom blij met de vrijwilligers die ons hierbij helpen,' zegt Maarten, groenbeheerder van gemeente Den Haag.

De tuin is tussen 1903 en 1913 aangelegd door barones Daisy van

Opening Japanse Tuin

De Japanse Tuin is geopend van zaterdag 14 oktober tot en met zondag 29 oktober van 10.00 tot 16.00 uur. De toegang is gratis. Omdat de Japanse Tuin heel kwetsbaar is, zijn er een paar regels om haar te beschermen. Honden, buggy's en elektrisch aangedreven hulpmiddelen zoals een scootmobiel zijn niet toegestaan. Voor bezoekers in een rolstoel is er een speciale route. Bij veel bezoekers moet u soms even wachten. Bij slecht weer kan de tuin tijdelijk worden gesloten.

 Meer informatie?
denhaag.nl/japansetuin

Het Haagse Groen

Dit verhaal is eerder verschenen op de website hethaagsegroen.nl. Hier vindt u meer verhalen op het groen in Den Haag.

 Meer informatie?
hethaagsegroen.nl

Brienen, eigenaresse van Landgoed Clingendael. In haar privétuin mochten alleen genodigden komen. Pas sinds de jaren zestig zijn bezoekers welkom. De kwetsbare tuin wordt dan met precisie 'aangeharkt'. 'In het najaar is dat altijd nét even iets meer werk dan in het voorjaar,' lacht Maarten, wandelend door de tuin.

Monnikenklus

Blaadjes verwijderen, eikels rapen, onkruid wieden, wandelpaden begaanbaar maken, kroos uit het water halen voor een gezond waterleven, bamboehekken repareren of voorzien van Japanse knopen, het rode bruggetje verven. Het is een greep uit de lijst. 'Werken in de Japanse Tuin is een liefdevolle monnikenklus,' verkapt Maarten.

Zo zijn de ruim meer dan veertig soorten mos heilig en mogen niet beschadigen. 'Omdat de bladeren het mos kunnen verstikken, halen we ze weg met een bladblazer of, heel voorzichtig, met een bladhark. Ook de grasjes tussen het mos verwijderen we - dat is priegelwerk - en we rapen eikels om te voor-

komen dat ze wortelen en boompjes worden.'

Bamboesteunen

Veel aandacht gaat uit naar de groei van bomen. Als je goed oplet, zie je tussen het groen soms bamboesteunen of touwtjes. 'Dat doen we om oude takken te ondersteunen of om ze in een bepaalde vorm te laten groeien. Zo ontstaan terrassen in de esdoorn en groeit de blauwe regen horizontaal over het water, terwijl die van nature het liefst ergens tegenaan aangroeit.'

Heilig

In de Japanse Tuin mag de 'natuur de natuur zijn'. 'Bomen mogen gek groeien en takken mogen rare vormen aannemen, maar sommige dingen zijn heilig, zoals de Japanse manier van snoeien en maatvoeringen. Verder kronkelen de paadjes altijd zodat je om elke hoek wordt verrast. Het kaarsrechte eikenlaantje in deze tuin is daarop een uitzondering en past eigenlijk meer bij een landgoed dan een Japanse tuin.'

Esdoorns, rhododendrons, kersbomen en azalea's zijn onmisbaar. 'Traditioneel zijn ook de poort, het tempeltje en de lantaarns. De tuin is ingericht met ornamenten die barones Daisy meenam van haar reizen in Japan. Daar zijn ook nog ornamenten van latere tijden aan toegevoegd. De tuin als geheel maakt dat je je in een andere wereld waant. Een tuin die we elk jaar weer zo mooi mogelijk proberen te maken.'

“
De tuin als geheel maakt dat je je in een andere wereld waant.
”

Maand van de Geschiedenis

Oktober is de Maand van de Geschiedenis, het grootste geschiedenisevenement van Nederland. Het Haags Gemeentearchief organiseert deze maand diverse gratis activiteiten zoals workshops voor kinderen en volwassenen, lezingen en rondleidingen. Zo kunnen bezoekers op 21 oktober een blik te werpen op onder meer de Cosmotheoros van

Christiaan Huygens, een ware 17^e-eeuwse science fiction thriller. Ook de schitterende kostuumontwerpen van de Henri ter Hall Revue en unieke brieven van Hendrik Willem Mesdag aan zijn collega-schilders van de Haagse School worden aan het publiek getoond.

 Meer informatie?
haagsgemeentearchief.nl

Lange Poten gezien vanaf het Spui, 1895.

COLLECTIE HAAGS GEMEENTEARCHIEF

Museumnacht Den Haag

7 OKT Tijdens de Museumnacht Den Haag openen ruim 35 musea en culturele instellingen buiten de normale openingstijden hun deuren. Tussen 20.00 en 01.00 uur organiseren zij een speciaal programma met kunst, muziek, dans, film, cabaret en poëzie rond hun collecties en tentoonstellingen. Rollerskaten in het Atrium van het

stadhuis, meedoen aan een blindproeverij, luisteren naar 17^e-eeuwse muziek & Spoken Word, het kan allemaal tijdens de museumnacht. Tickets zijn voor 20 euro te koop via de website. Met een Ooievaarspas kun je voor 5 euro en een ticket kopen bij de VVV.

 Meer informatie?
museumnachtdenhaag.nl

Ook het Filmhuis doet mee aan de Museumnacht.

JORN BAARS

Feestmaand voor kids in de bieb

4 OKT Van 4 tot en met 15 oktober is de Kinderboekenweek. Dit jaar is het thema 'Bij mij thuis.' De hele maand oktober is het feest voor kinderen bij Bibliotheek Den Haag. Er zijn extra veel activiteiten speciaal voor kinderen. Vier feest tijdens het Kinderboekenfestijn in

de Centrale Bibliotheek of ga naar een theatervoorstelling van de Betovering. Alle activiteiten zijn gratis en je hoeft je niet aan te melden.

 Meer informatie?
bibliotheekdenhaag.nl/
kindermaand

Spinoza's woonhuis aan de Paviljoensgracht 72.

Ontmoetingen met stadsgenoot **Spinoza**

Tijdens de Spinoza Oktobermaand 2023 leer je de Haagse vrijdenker Spinoza beter kennen. Dwars door de stad laat Den Haag haar licht schijnen op de 17^e-eeuwse filosoof met zijn ideeën over vrijheid, ethiek en democratie, over persoonlijk en collectief geluk. Op het programma staan lezingen, theater, muziek, debat, Spinoza stadswandelingen en filosofische vaartochten. In diverse buurthuizen en bibliotheken zijn vertel- en schrijfworkshops waar mensen bijeenkomen om over Spinoza's denkwereld te praten en te schrijven. De work-

shops sluiten af met een feestelijke samenkomst in het Laaktheater. Elke middag in oktober is de benedenkamer van Spinoza's woonhuis op Paviljoensgracht 72 open voor publiek. In StadsOase Spinozahof, aan de overkant van de Spinozabrug zijn elke zaterdagmiddag interactieve rondleidingen.

 Meer informatie?
spinozadenhaag.nl

Verjaardag van de stad

Op 6 september 1242 stuurde Graaf Willem II een kort briefje vanuit 'Haga'. Het is de oudste geschreven vermelding van Den Haag. Daarom is 6 september uitgeroepen tot de verjaardag van de stad. Dit jaar vieren we haar 781ste verjaardag. In de Galerij op station Spui van de tramtunnel is

tot december de tentoonstelling 'De verjaardag van de stad' te zien. Deze tentoonstelling van het Haags gemeentearchief neemt je mee door de geschiedenis van de stad.

 Meer informatie?
haagsgemeentearchief.nl

Uit je Dak

3 OKT Wat kun je allemaal doen op je dak? Ontdek het tijdens het evenement

Uit je Dak van 3 tot en met 22 oktober. Dan is er in Den Haag van alles te doen op dakgebied: van bijeenkomsten, spreekuren en informatiemarkten tot concerten op het dak van De Bijenkorf en toneel op het dak van het World Forum. Ook is er veel aandacht voor VvE's.

 Meer informatie?
uitjedak.nl

Kunsthistorie voor kinderen

13 OKT Kinderen tot en met 12 jaar kunnen deze herfstvakantie weer volop genieten van theater, dans, film, straattheater en muziek. Kunstfestival De Betovering biedt van 13 t/m 21 oktober honderden betoverende activiteiten aan op ruim 60 Haagse locaties. Dit jaar zijn er veel voorstellingen van Belgische theatermakers en circusartiesten. De meeste voorstellingen en workshops kosten € 8,50. De Ooievaarspas is overal geldig. Er zijn ook veel gratis toegankelijke activiteiten.

 Meer informatie?
debetovering.nl

KATARZYRNA ANNA KUBIAK

Ontdek ons Nationaal Park

23 SEP Den Haag ligt midden in Nationaal Park Hollandse Duinen. Van 23 september tot en met 1 oktober zijn er allerlei activiteiten om dit natuurgebied nog beter te leren kennen. Ook in Den Haag is van alles te doen zoals excursies met de boswachter, hofjeswandelingen met Gilde Den Haag, excursies naar de zandmotor, een tijdreis in het Haagse Bos en rondleidingen in bunkers.

 Meer informatie?
hethaagsegroen.nl

Er zijn extra veel activiteiten speciaal voor kinderen.

BIBLIOTHEEK DEN HAAG